Массе а мехкий пролетареш, вlашагlкхета!

СВЕТ

СОВЕТСКИ СОЮЗА КОММУНИСТИЧЕСКИ ПАРТЕ НОХЧ-ГІАЛГІАЙ ОБКОМА, НОХЧ-ГІАЛГІАЙ АССР ЛАКХЕХЬАРЧА СОВЕТЕИ МИНИСТРИЙ СОВЕТЕИ

(«СВЕТ») Орган Чечено-Ингушского обкома КПСС, Верховного Совета и Совета Министров Чечено-Ингушской АССР

Газет арадувл 1923 шера деиз

ШИНАРА, 24 декабрь, 1974 шу. № 154 (5443). Мах 2 кеп.

ПАРТЕ ПЛАНАШ— ХАЛКЪА ПЛАНАШ!

НОХЧ-ГІАЛГІАЙЧЕН КЪАХЬЕГАМХОША КЪОАБАЛЪЮ КПСС ЦК ДЕКАБРЬСКИ ПЛЕНУМЕИ СССР ЛАКХЕХЬАРЧА СОВЕТА ШОЛЛАГІЧА СЕССЕИ РЕШЕНЕШ

КАГИРХОШТА— ТІЕМА-ПАТРИОТИЧЕСКИ КХЕТАМ

Кхуран йоагlача т'аьхьенна тіема-патриотически кхеташ лучу йенха мотт кхоьл школаш. Дахьен нохчийн, ший кортамбечаш болхбаьнна ший хаттар лоттабаьн новкъаьстан боьзийтаро, революционнийн тіема-патриотическийн цlийн дедаран, Советий ваьнна тіема нохчех доьна кинкинаш дешаро, тіема ветеранашца каст-каста вlашагlбеттабаьнаро. Дахьа бакъо дешаш тіема-патриотическийн бІузой кешашкаш лорадаро — цу доккхачу тіемашца шоьй Дай-мотт лорабаро уйла чуйоссаро нагирхой дегашка.

Кагирхошта тіема-патриотическийн кхетам баларо дахьъе бокъкхача лоархіаме да дешархошта духа дезаш доьна «Зарницаш» тіемаш — спортхиннаш ловзар. Цига бечаш ваьнна Ерригсоюзан тіема — спортхиннаш ловзар. Цига бечаш ваьнна тіема дисциплина йоаш хила, топаш кхуьсса, хаьовнаш ла.

Ший республика запасеран инарал-майора М. Попков новкъаьнцуьнца волча «Зарницаш» ваьнна республикийн тіема-спортхиннаш ловзаро хоьмсарехьа дакъа лоарца да итташ эзарах дешаро профессионально - техничеснийн училищашца дешаш бола кагирхойн.

Социалистически Дахьенна, Коммунистически партена, советсни патриотизмах пролетарски интернационализмах гlуьнсоветсни Ваьрган бокъашца школа а хинна дlаэттай партийн хьалхехьара бокъонца школа а хинна дlаэттай хьалха революционнийн, тіема, къаьхьгамна сийлен мотт кхиа йоаш тіема кхоьмсоьмашлен кагирхойн ер йоаш Ерригсоюзнийн походаш. Цу хана чlоагlа лоархіаме да тіемен къаьхьгаленн мугlаьнгаш, цlеношца, уголокашца документашца реализеш гlулье йиш хургlоьна маршруташ уьггаьр.

Кагирхошта тіема-патриотическийн кхетам баларо болх цlенкъаьстан товбара чlоагlа вагуьр болаш за я хlанзарьяр. Хьалгlаьрчаьна шера советсни хьалха дездергда Германин йоха а я кхо Котало ваьнна 30 шу дизар. Кагирхошта тіемаберга дlадоьсийта деза советсни ваьнна карагlдийна турнирбергга гlулакхаш, тіема ветеранашца уж каст-каста вlашагlбеттабергга гlулакхаш гlулаьгг де деан.

Ший кхуьнна кагирхошта юкъе аьржай Котолон Байракъа юкъе сурт дакъаьчуьнца боьзо яккхара тіехьара яьх. Котало ваьнна 30 шу дизарна хетаьл хурьчь Ерригсоюзнийн походе оргlаьнера ваьнна «Комсомолец — СССР» ваьнна поезда деанъашкхоьл хургlа ваьнна. «Комсомолец — СССР» ваьнна поезда дlаэттаьнна нарасlдаьннача мотт кхиаьнна. Дахьта ваьнна рагlдаьнначуьн доагlача чайнарг сий деш, цар чуттаьгга уьллу сийдаьнна за деш хургlа кхоьмсоьмашлен.

Партен хьалхен сийлахьчаьнна тіемашца кхетам баларо кхоьмсоьмашлен цlенош-музеиш вlашагlйохкир. Массехь тіемен кхоьмсоьмашлен цlенош-интернаторашца, ихьовлагlчь, шийтаьлагlчь, тlхьь шийтаьлагlчь школашца, Автурвараьнгаьнца, кхьуьчь мотт кхиаьнна цу тайнарг ер йоаш болх.

Оттаьнна планагlа лелабу дуккхаьнна школьн музей болх. Вlашагlьеьн кордадаран лоьхьа кхоьа группашца, Хьехархой воьпъоьстаьнца болх беш я комсомольскийн лекторийн группашца.

Школьн педагогическийн коллективашца, пионерийн, комсомольскийн организацийн дахьа лоархіаме тіема-патриотическийн кхетам лучу тоадаре. Из дарж йоккхий торошца я историк, географ, литература, кхьийола предметашца хьехьа преподавателийн. Масала, Дахьен тіемаг дуцуьн йолча советсни авторийн произведенешца анализаш яра литературна литературна урокашца йиш кулийтарьн историе программа ловаьн берзн эзаьнен йицлурйоаьнца сийдаьча образашца чlоагlье. Хlаьта географе урокашца тіема-патриотическийн знаменин ваьхьаьнна ловаьне йиш я.

Дешархошта тіема-патриотическийн кхетам баларо болх тесса ваьнаьр Алексей-Мартановскийн, Шалинскийн, кхьуьчь а районашца. Цига вlашагlьеьнца советсни хьалхь тіема сийлен музеиш уголокаш, болх беш ер цlенкъаьстан оборонийн ирунмон. Веденский, Назрановскийн районашца школашца а кхьуьчь а дуккхаьнна мотт кхиаьнна а лайда эцаш практикан патриотическийн кхетам йаьлаьр ловаьш дика хилар хьехьенкача Дахьен тіема сийлен мотт кхиаьнна ГІолла поездашца ер санна йоаьча формаш.

Цу лоархіаменна балха юкъе доагlача чайнарг дика лаьттаьнна. Цар хlанз а я портіа шефство лелаьц тіема кхиаьнна-дешаг хьежаьнна дика лаьцаьнна памятникашца обелискашца лоарехь.

Кагирхошта тіема-патриотическийн кхетам лучу оьлангара тоадаре мел яьш торошца я ший республикийн. Цу балха юкъе хьежаьнна дика лаьца деза районийн дукха тиражийн йолчен газеташ, пенгазеташ, телевиденен радиоси, цар дуккхаьгlа пропаганда а еза кагирхошта тіема-патриотическийн пропаганда яра, шеранга Даййовзийта еза дикаййина опыт.

Республикан, Министрийн Совет'ерчу физическийн культурийн спортхин комитето, къаьхьгамхой депутатийн городской районийн Советаша даррига а де деза физическийн культурадерзийн спортхиннаш кагирхой бесан сообщаьнца, ГТО кердаьчу комплекса норма хlара кагирхочо кхоачашьерийна тіемаг вlашагlьеьнца деза.

Кагирхошта тіема-патриотическийн кхетам лучу, Дахьенна боарам бовцдаьн мугlаьхьа болаш уж хьалхеьбелгга іаьлаьнна лоархіаме гlулаьгг да. Цудухьа цlенна дика бекъо а еза партийн, комсомольскийн организацеш, дешарш заведений кушагlахошца, педагогическийн коллективашца, министерствийн ведомствийн кулгалгlошца.

ХІАМА ХЬАКХОЛЛАРА ПЛАНИ БЮДЖЕТИ

ИЙССАЗЛАГІА ХЕРЖАЧА СССР ЛАКХЕХЬАРЧА СОВЕТА ШОЛЛАГІА СЕССИ

Москве 20 декабре ший болхьа чакхбаьккхар йиссазлагlа хержача СССР Лаккхьарча Совета шоллагlча сессе. Сесси яьжар 1975 шеранна. СССР Лаккхьарчаьнна планаш Пачхьалкхен бюджетаеран. Уж документаш дувцаш дуттаьнна цера тоьмаш а хулаш болх галдаьлар. Бутт ший шера хьалха боахам дегlабоаглаьнна Іаьлашца хилар, коммунизма материально - технически база хьакхоьлара ТьаьлашцкатІа баьккха бокъкха гlа ялдар. Тlа-тlа боьхьонца хоалуш да КПСС XXIV съезда оттаьлча чурчеан арахьарчу политикаш доаьла беркат. Из политика чlоагlа хьаллоаьн берргlача советсни наьх, хьаллоаьн дегаьн айдолна, творчеснийн ер йоаьнна.

Пятилетка чакхйолачу шера Пачхьалкхен плано пхе шера кхоччера итогаш чулоаш. Цуьн заланеш низкъаьло яле а, уж лаьрхlа еза эламитагlа яраш санна. Оттаьлар тlехьхочашдара тlехьа хьовсан лоаттабе йиш а я, лоаттабе а беза. Иштта я вай пачхьалкхен Іаьлаьн лаккхьарча органа депутатийн уйла.

Туйрийна 10 сахьат даьлча Йоккхача Кремлеьчи дворече хилар Совца Советн Къаьмийн Советси цlхьана я ьй шоллагlа заседани.

Чlоагlа, дlаькъаьлъ чlоаранг деттаьй, урагlийтта чlаьнийар депутаташца хьаьшлаьнен новкъостийн Л. И. Брежнев, А. А. Гречко, В. В. Гришин, А. А. Громыко, А. П. Кириленко, А. Н. Косыгин, Ф. Д. Кулаков, Д. А. Кунаев, К. Т. Мазуров, А. Я. Пельше, Н. В. Подгорный, Д. С. Полянский, М. А. Суслов, А. Н. Шелепин, В. В. Щербицкий, П. Н. Демичев, П. М. Машеров, Ш. Р. Рашидов, Г. В. Романов, М. С. Соломенцев, Д. Ф. Устинов, В. И. Долгих, Н. В. Капитонов.

Заседани хьайийлар СССР Лакхехьарча Совета Къаьмийн Совета президиумера В. П. Рубена.

1975 шера СССР хьалхь боахам дегlабоаглабара Пачхьалкхен планах йоккхера къаьмийл дир СССР Министрийн Совета Председателе заместителе, СССР Госплана председателе Н. К. Байбакова.

СССР Лакхехьарча Совета Союза Совета Къаьмийн Совета массе а оагlорахьара а чlоагlа а хьежар СССР Министрийн Совето хьачеснийна 1975 шера СССР хьалхь боахам дегlабоаглабара Пачхьалкхен плана-проектаре, ньаьр цо. Палатийн планово-бюджетнийн отраслевийн комиссей заключенешкен содокладашкен, депутатийн къаьмийлашкен белгалдаьнна 1975 шераьра плав шера СССР сьелда - оттадь декларан хоачашцеча боккхаш бола керда боккха гlа хургхилар.

Планово - бюджетнийн отраслевийн комиссей содокладашкен депутатийн къаьмийлашкен план йиззна къоьбайир.

Планага хьежаш планово-бюджетнийн отраслевийн комиссеца предложенеш йоьаьйир ассортимент дикагlа хилийтарен 130,2 миллион сома товарийн остаткаш йоьхьара юкъе йоьхьаьрен чотах хьалха эша товарашца хьаьдарен доккхаьрен план йоккхагlа яра. Цо торе хулийтарьн бюджета доходаш 125 миллион сома дуккхагlа хилийта, лоагlаш доаьл хуьнаьшца дергда хьалхьоахьма планв.

Іаьлаьмен материальнийн ресурсех, производственнийн мощностех, дlаьло а дикагlа пайда эшара, продукции цу ьхьаьн ваьнкъастийн ер йоаьнна. Дахьта ваьнна ер йоаьнна.

ШЕРАГІА ЮКЪЕКХУВЛА КЕРДА ОБРЯДАШИ ЦЕЙШИ

КПСС ЦК Программа тІа йоах «ХІара хаьчьа прогрессивни традицеш хьал а лоапаш, ушъ берригача советски нэха юкъе ковржа а еш, паршъ махулле дегІаьхьадарбгІ коммунизм хьалберий кердА, массанена а таІаш йола революционни традицеш».

Торжественни хьалле дезду тІа районе пионерашла, комсомоле, КПСС ченачла дІаоме, Советски Эскаре Іуьлахь де болха кагий нах накъаболахен, саг йолаярг маьре яхаран саина долен, бер дар, оахама хьалхара болх тассар, хІуьнЦам чІбар, цІьана бахаш маром сесагон ткъаь пхиъ шу, шовзткъеи итт шу дахкхар, вешна саг дІаволлар санна долеш кеношь.

Шелковчанаша уж цІейши деношь мишта дезду дувца безам ба са.

1967 шера 20 сентябре районе эттара хьалха Каргалинская яхача станице хилар «октябренашъ». Уж ыар Воронина Женей сийна. Цу шера 10 класс тІехдика деташ чакхьяккарах цунна елар ВЛКСМ ЦК значок. Из ыр дешархой производственни бригада бригадир. Районен республикен хьалхара моттиг йьккта-рах бригадьна елар ВДНХ дипломе.

ТІоагІа самукъадоьла октябринашка: укхаза йиш я дахьнодой заявкаех художественни самодеятельностя коллективаша оттадеча концерташка хьажа, безарашца - бовзарашца пхьина шун тІа хайна ваІ мала, массанее пхьаьн ІалелІ доахкан ца безаме дІаяхьа.

ХІаьта хьайле мичаІ, дашкара ГІулакх боьхонца коаладаьлд аьвна хетача наха бер дар, къаьстта а духьышка бер дар санна доха хІара массанее пІаьхьийтар дуьхьа даьна тоаБай даьша лелаДеча ГІулакхех пайда яшаш хилар. Бакъахьа дешИ, киназ юкъе а ца доаяккхаш, кердача тайпара, дзыи-ноЦоца, гаргарча наьха, доттаГІашца, кхьметтел йоІе ЭІамсари балха долча предприятей е колхозий коллективаша ДІаьхьа а доаяшаш торжественни хьалле саг йоалаярг йоІ маьре яхарг хилча. Из дика коммунистически тРадиЦи я.

Саг йоалаярзн йоІ маьре яхаран торжественни хьалле регистрации ю цу ГІулакха хоза кийчьаьчьа клубашка, культура ЦІеношка. Регистрации еча дІаьхьа доаяшаш хуЛ предприятей, колхозий, совхозий кулгалхой, партийни организацей секретараш, кхаЛнаьла : Советий членаш, юрта Совета депУтаташ. Цу тайпара регистрация яьй уьхь шера 266 сага.

Дика традиЦи а хиная ДІаьтгаЛ тІа районе комсомольски хьаьсанде че а еш саг йоалаярн йоІ маьре яхитарн. Цу тайпара саг йоалайнр Сары-Су яхача юрта. Юртарчу клубе торжественни хьалле регистрация бер комсомольцашгІ. ТІаккха йоккха че а йир, доккха довзар а хилар. Иштта хозача тайпара ваІ доаЛаелга вІаштЕхьадьхьадар. Сеанс ТІеревеева Раиса керте латтача юртарча кхаЛнаьха Совето. Клуба сцена хоза вІувсаш дехьа кийчьаьчьа, доРожкаш дехьалгІ ергІараш а ер регистрация сеанс столага кхачалца. Сцена тІа лаккхе гІолла эрсийн нохчийн меттала дах «Марша доагІаЛда шо!», «Йраз хилда шо!» яха йоазош дар. Торжественни хьалле регистрация йиш йолаш ІаьмсанаЦ.

— Марша доагІаЛда шо, хьаьний! — йоаз юрта Совета предсЕдателе нов. Даутова.

Тайп-тайпара ламаш йолча нахах хьалъюш клуба зІя. Мелдинский сестра Амбулятоиеза Сакинат колхоза шофер Кульчиков Базаьла шоашта дика боазаш баЛе а, нуьхаЛен маьраен хьажа хоз наха. Уж шера 26 октябре торжественни хьалле регистрация йир ГІМК-3 болх беча Макаров Николайса Пароженко Надеждаса.

25 шера шоаш ихьана багар торжественни хьалле белгалдаьккхар хІаьнз мира юкъедогІаьн латташ тха районе. Иштта, масала, 50 шера шоаш цхьана багар дезадир колхозхоз Хлебников Иван Яковлевичен пуч сесага Раиса Николаевнаса. «Ксьонабарш» яхача клубе хьатІабаьккхар хоза кийчьаьчьа «Волгаца», Юбилярашта хьалхашка дихьар туг а сесаЛ. Сеанс салаЛара цІаГІа баха мах болашш путевкаш ду юбилярашта Ленина цІеригІча колхозо.

Цуьл тІехьаГІа «ксьонабарийн» заявкаех доза яллеш овлаш, ашарашн локташ концерт оттадир художественни самодеятельностя коллективо.

1974 шера 17 сентябре тха районе хилар жа Іун цІей. ЦигА оаха итогаш йир жа доаЛдераша шера бахьа балха, 1973 шера йола керда планаш белгал а йир. ЦІей дездеча яьккхарг Наурский Надтеречнин районий делегацеш.

ІІІаьа шера колхозашка соьхозашен дикагІа кхаьгаьгаьна толамаш дахарна дезду тха районе «хьувькъаьна» цІей. Из цІей кеДеча хІаьа колхозо и совхозо торжественни хьалле тІаьш социалистически декхарш.

ХІара юрт, хІара колхоз е совхоз шиЙ баьшхьалонаш йолаш, цудухьа «хьувькъаьна» цІейш а тайп-тайпара дезду цигА. Цу массанахьа уж чакхдаьнчуьл тІехьаГІа марта хилар йайо оаЛ цІей, «ХьувькъаьнА» цІейГІа кийчьу культура ЦІено кийчьаьчьа сценарега хьежжа. Клубашкара боаЛлойн художественни самодеятельносте дакъа ЛоапарашН хьаьна Іаш цигА, укхаза чулду юртарг берригА нах я. Уж цІейш хьо дІаЛаьхьа. ГІеот наха диц на ца луш дагалаттаргІочла тайпара.

Районе иштта белгалдоаьхьх хьайлаш лелаДечуьн ди. ЦигА дуьн дукхагІа шурА яьккхуча доаяккхеш, цар шоай социалистически декхарш кхочачаш мишта ду дуьн, шерга йовзийт толашагІбарий балха опыт.

Шоай тайпара цІейш да «Коммунистически къаьгаьгаьна ударник», «Заслуженни колхозхо», «Сий дола колхозхо» яха цІерш таХкар. колхоза ваьнаьла ІІаьаьду вагІрхой бер бар, пенсе баха ха яраш пакъаьбахар торжественни хьале хилар.

«Путь к коммунизму» яхача колхозе ІоагІа хоза вІаштІехьаьккхадар лаьттанга къаьгаьгаьна ваьнаьла ІІаьаьду вагІрхой бер бар, пенсе баха ха яраш пакъаьбахар торжественни хьале хилар.

«Путь к коммунизму» яхача колхозе ІоагІа хоза вІаштІехьаьккхадар лаьттанга къаьгаьгаьна ваьнаьла ІІаьаьду вагІрхой бер бар, пенсе баха ха яраш пакъаьбахар торжественни хьале хилар.

«Хьона ба Дауьле, тха хьанарг-ра къаьхьегам» яха йоазуо да транспаранта тІа. Сцена тІа лаккхе хьалтеха доаЛ тІаьхьаьм беш дола плакат: «Нийг дика хьалба шун, кьона лаьтта лелаДеран. Балхах ка йАла шун!».

Сайре хьаела, колхозе лоарІаЛаш сий деши болча наха, орденаш лелеераша механизатора Дорофеев Михаил Васильевича, ІаьсИ лелаДеча Мартыненко Екатерина Дмитриевнаес, колхоза председателя Травин Николай Петровича. Локташ торжественни марш а йолаш заЛе хьачудаьхь Даьхьеи соьвГІат — Къаьхьегам ЦІеча Байрахьа орден ГІайолла колхоза Байрахь. Из яьхьш ІоагІа колхоза толашагІа вола трактористе Шарунов Иван Андреевич. Цуьл ассистенташ — комсаШ лелаеч Тихонова Нина Григорьевнаш трактористе Скрыпников Иван Кириллович. Байрахь яхьарашта ТІехьа ІоагІа шоай къаьхьегама колдеетаке тахкан колхозошка хьаЛаш болча кагий нахн мехкарийн. Уж ба Макеев Владимир, Шарунов Валерий, Лазаренко Владимир, Агеев Николай, Аукина Нина, Мамукина Татьяна, Кодбаев Хьусейн, Сулейманова Нуржаган, Абубакарова Азмат, Абдулаизова Тамара. ДуьнбоеЬкой коьарча школе иТТ класс чакхъьькхачуЛ тІехьаГІа шоай юртарча колхозе болх бе ЛаьрХІад пар.

Колхоза председателагара колхозочуч къаьхьегама книжкан хьаьнг кагирхоша. Дог тохаЛоалийташ я ваьча юртара лаьтта чудола шкатулка цІеча лента тІа а йилла чаьчьаьхьа минуташ. Из яьхьш ІоагІа колхоза къаьхьегІНоца механизатор, пенсионер Кочетков Михаил Осипович.

— Мах баь варгвоанаш селлара деза лаьтта да ер, — йоаз ко, кагирхой - болчаьха дІа а вийрзе. — Уж тІа къаьхьийгад вай дахьа, дахьаьна. Хам безаи, доккха беркат вайна лучча лаьттана.

Из деза лаьтта пенсионер дІаЛу кьончаьрга. Цуьл тІехьаГІа сий доЛча колхозошка-заЛе хьачуьхьа уьхь шера чуденча ваьтат заиийчу вІаЛна жьаьна ди. ЦигА дуьн дукхагІа шурА яьккхуча доаяккхеш, цар шоай социалистически декхарш кхочачаш мишта ду дуьн, шерга йовзийт толашагІбарий балха опыт.

Шоай тайпара цІейш да «Коммунистически къаьхьегама ударник», «Заслуженни колхозхо», «Сий дола колхозхо» яха цІерш таХкар. колхоза ваьнаьла ІІаьаьду вагІрхой бер бар, пенсе баха ха яраш пакъаьбахар торжественни хьале хилар.

«Путь к коммунизму» яхача колхозе ІоагІа хоза вІаштІехьаьккхадар лаьттанга къаьгаьгаьна

ХІАМА ХЬАКХОЛЛАРА ПЛАНИ БЮДЖЕТИ

(Вистедаьар.
Долахур 1-ча агло тІа).

та 1975 шера 310 миллион сом дІадала лаьрхІаш.

СССР Госплан хІа тІа а хьоьаргІа правительства решенеГІа хьалъеч городской боахама объекташтга лаьрхІа воашкара дакъа лакъба вен-рядаьгІа дІаьнца вола средствам дІалургА ишта ца деза нийсаГІа ледадара боаламбеш предложенешка.

Депутаташа айдир ваьнарш, экономически стимулировани ешта, хьалъа боахама доал дешнга тоадара дешнга. СССР Госплан кхича организацешца цхьана ну дешашца хьожаш я. Хьаьта отрасленга доал дара генеральин схемаех ьаьча, СССР Министрий Совето, цхьаьлонча отрасленкарча ну схемашка хьожа а ьаьжа, чоаГІьчьий ужа, схемашта кхечера а де дезар сихалГІа де министрий декларийла а баьб.

План юкъаш боахами культурен хьалъера кхича лоархІамеча дешаех предложений ваьлаьй. Дулхача депутаташ критикуйтаьр замечаний йир ийхьойча министерштаьта, СССР Госплана, кхича организацешта.

СССР правительства тІадалларх боьхо я сона бюджетно-плановин отраслевин комиссей заключеначка белгалдаьлла а депутатий хьамсаьлинна боаламе а йолча ерригача предложенешка техкаьр тІабаьйта хьожаргхиллра парех дозагІаш йолча решенеш тІадаьргхиллара дІаьхІйта.

СССР халкъа боахам дегІаьболлабара Паччахьалхен план йийцар аьлар кхочера а къаьвала деш Н. К. Байбаковен ледарчаьнна экономика дегІаьра лоархІамегІарча дешашка черкам тІабохийтаьнна критическийн хьажара хьаьс, хьалъа боахама доаргІена доаькъошка халкъа боахама ГІулаьх дара дІаоттаьнна эргІобанна дикка резервашт йолга хьа а хьекъар. План кхоалгІашца уж дешан СССР Министрий Советен СССР Госплашен хьалдешна тІехьожам болаш турга. Коммунистически парти кулгаьнна а деш советски халкъо ваьнаьстга чакхйоаккхача шера заданеш хаьала хьалха кхочаьнчьара шерра социалистически ялъ боаргаьргхиллра, ваьй Дньпен ийз дІаьо а чоаГІобера а халкъа дахара хьал-торо лерраГІа тоаерхІаьрах а ше тешаш воаьга аьлар ца.

СССР Лаьхсьарьча Совете малаташка къаьст-къаьста голосованна а яь бергаьрах а ваьлг а боаьш тІаьнцца. Совете Советен Къаман Советен планово-бюджетнин отраслевин комиссеша а сессе депутатша дьаьча къаьмаьлаьпка а йиззаа хьал а лаьцар массане а кхоьвІаьла а йир. Бюджетагга дика хьоаттаьнбеш хьажарг а сессе из юкъаьрчь а хьаьхьекар СССР Лаьхсьарьча Совете 1973 шера декабрьчьа Пленумий решенеша маьхьарг, КПСС ЦК Генеральин секретара новкъоста Л. И. Брежнева дьаьча къаьмаьлаьпка экономика хьаьлара дьаьхье отдельна дехкарашка хьежжа из оттаьн хилар. Бюджето Іалашца халкъа боахама дерригача доаькъошта финансированин ешта, хьалъа дахара хьал-торо дІахо айсла, паччахьалхен оборонин из чоаГІобера.

Планово - бюджетнин отраслевин комиссеша предложенеш йолаьнна хьалкъбоахама плана къаьст-къаьста хьокхаьш хувцаьрхи цунца дийла СССР Паччахьалхен бюджетан доходашца 125 миллион сома а, цунца доагІаш оборота тІерча налога 93,3 миллион сом, паччахьалхен предприятийн боахама организацийн ваьдагІи сча платежий чотах — 27,7 миллион сом, хьалъа оборайн тайп-тайпарча калоех боахача доходийн чотах 4 миллион сома дукхагІа хилийтта.

СССР Министрий Совет комиссей предложенешка хьажа а хьежар уж тІаьна меГІарийлаш а ваьрхІар.

Планово - бюджетнин отраслевин комиссеша отгадьаьча дерригача дешашка, хІаьта нийтта депутатийна дьаьча дехкарашца предложенешца СССР финансий Министерство теркам тІабохийтаьн хьожаргг а я. парех йола предложенеш СССР Министрий Совета ДІа а ахьоьш. Цу дешнех хьаьа гІулаьхех депутаташца хоам бергба.

В. Ф. Гарбузова кхочера а аьлар, советски халкъо ІалолаьтаГІе Октябрь дог ураатта кхаьзет КПСС XXIV съезда решенеш кхочаьлъаьра тІехьа. Шеко ий, Советен Союза хьаьдегІаьчоа, Коммунистически парти кулгаьл а деш, нийсаГІа пятилетка чакхьаьккха майоотаьйра чакхьаьккара шерра социалистически ялъ йоаргаьргхиллра. Цо чІоаГІа тешам болийтаьрбеш 1975 шера планн бюджетн толамца кхочаьчаш а тІехьхочаьчаш а, еррига ларах, коммунистически общество хьалъара сийлаьх-йоккха планаш кхочаьчьара ийкъ тІа керда боакха кІа боаккхаьрг хилара.

Депутаташца ваьнатакка хьаьст-хьаьста голосованна а яь тІаьнцца 1975 шерара СССР Паччахьалхен бюджетах дола Советски Социалистически Республикий Союза Закон. Палатай планово-бюджетнин отраслевин комиссеша тоадаьлий доаркІам а бер 1975 шера СССР Паччахьалхен бюджет кІоаГІаьнна ваьнаьстга чакхйоаккхача шера заданеш хаьала хьалха кхочаьчьара шерра социалистически ялъ боаргаьргхиллра, ваьй Дньпен ийз дІаьо а чоаГІобера а халкъа дахара хьал-торо лерраГІа тоаерхІаьрах а ше тешаш воаьга аьлар ца.

СССР Лаьхсьарьча Совете малаташка къаьст-къаьста голосованна а яь бергаьрах а ваьлг а боаьш тІаьнцца. Совете Советен Къаман Совете планово-бюджетнин отраслевин комиссеша тоадаьлий доаркІам а бер, 1975 шера СССР халкъа боахам дегІаьболлабара Паччахьалхен планах дола Советски Социалистически Республикий Союза Закон.

Цуа тІехьаьгІа сессе дийцар деи повесткиа дитаьгІа доаг — СССР Лаьхсьарьча Совета Президиума Указаш чоаГІдар. Цу дешца къаьхьаьлъ доаГІаьр СССР Лаьхсьарьча Совета а Президиума секретара М. П. Георгадзе.

СССР Лаьхсьарьча Совета Президиумо, аьлар ца, СССР Лаьхсьарьча Совета дьаьхьарг сесси хиннаьчьа тІехьаьгІа тІаьнйаьл. СССР Конституци маьхьара СССР Лаьхсьарьча Советага хьажарга Іаьчуьнна доагІа цьаьлонна Указаш. Цо кладенно хоам бер цу ханнаьча «КІезнга Іалаймбь болча дезалий берашта пособеш хьожадарах», «Сезонни балхан тІа болча боллойн гІулаьхерга ваьлен къаьстерана ІадаьеХ», «Хаьна болча болхлойн гІулаьхерга ваьлен къа ІаьстаьнА ІадаьеХ», «Эскара инарлаьнта воннен аьаьнен ялара порядкаьх» доаг Указаш ІаийЙа ца хиларх. «Нов П. Н. Демичев СССР культура министерлла хьожаьарах доаг» Указ.

М. П. Георгадзе уж Указаш тІаьнанна дагдоьдийна бакъдир.

Лаьхсьарьча Совето СССР Лаьхсьарьча Совета Президиумо Указаш чІоаГІ а йир доагІаш дола законаш соламаш тІа а йийцр.

ИйслаьгІа держача СССР Лаьхсьарьча Совета ваьлаьгІа а сессе деи повесткиа чакхьаьнийай. Сесси хІаьхьайлагІа къаьккайийадир.

(ТАСС).

КХОАЧАМБОАЦАРАШ ЮСТАРДАХА ДЕЗА

(РЕЙД)

Гудермесскин районе «Дружба» совхозе хьайбаша мишта Іа доаьхьх, цу тІулаьхха мел дика кийчо хьаьй хьожаьн гІулаьр уж, деношка «Сердало» газета, рейдовий бригада.

Кхоьх шурий - товарин ферма я «Дружба» совхозе. Фермай кийчоаьгІаьшта кхьхь ярьжача социалистически ялъ хьалха я шоллаГІа оттаьделе коммунита Батаиев Хьусейн. Кулгаьделе ферма кхочаьчьа. Дика да цу фермах ушера шерара бяьха дьохкамаш а.

Уьхх шера халхьбоахама планнгІа 700 тонн шура якха еза хиннаьча цхьаьйта бетта 724 тонн ньккхий. Техкхочаьшшьй паччахьалхенна из продукци ІаІалара хьалхбоахама шера план а. Иштта, цешара 555 тонн ІаІалн езача цхьаьйта бетта 563 тонн діаенай.

Социалистически ялъ хьалхе яккхарх совхоза карара кара тела Іле байрах ер шу доладелча деиз шоллаГІа фермах коллективгІа а.

Хьайбай чуаГІта ворхІ воьмещени я цу фермс. ПІаьйх я помещенешка. Кхь помещенегга хьежжа ши кор мара вийсдаьнна кІиза білаг боаиш. ХІаьта хІара хора из деррига а дІаІоаьцаш чаьх са доагІа полиэтиленова пленка техай, шоллаГІа рама дІаоттаьн саннаьа.

Доаькан кІеннг дика тоаьеннен да. ЦІена я уж хьаьа мотгтаьн а.

Доаькнгна кхьх ярьжача якха хьалха я шера хІара кхоабча Іаттагара 2500 килограмм шура якхха декхар тІа а яйца цхьаьйта бетта 2585 килограмм шура якхха Батаева Зайна. Иттг бетта ньча итогех, яхьх хьаьхара мотгтг якхтарх 16 сом аІчан прем еаьр дуьйна. Иштта дика хьалхе доькрашца Дудуркаева Кайпас, Оспегтар наиав Аймаиен йоІе Аьмнатен, комсомолкес Гаазгреева Зурет.

Бить мугІаарГІа доакан чуаГІаттача помещене доькрашца, бежа Іушя бева балха бехкхтахамг ферма зоотехник Измайлов Мовладиг ва. ХІаьта кхиЧа шин помещене деча балхех жоп дала дезар ферма бригадир Батаиев Хьусен ва, — йоаХ шоллаГІе помещенте уьрамаьрнне Гебергеев Хьамзата. — Цу ГІулаьхо шерагІа яржийтай. социалистически ялъ кІезнгагІа ийсдолийт кхочамбоаьрах, ваьй — ферма кулгаьдоштта дикагІа гу хьаьй баш белгаьдеарштта цар деза, кхьадар. ХІара доькрашца Іаьрмедер сийрІа бос болен ши хьалат, хьамча ийкаьт ешнай. хІаьта бежа Іушта аьха боамбе ваьчІаь гІужуьрен, керзонн ваьнаьстга ешнай.

ХІара дийнахь доькрашца йоаькхда шура дІаьзьеча велосмоста гІа хьож хьо. Цо лаьхьоьх тІехьаьрга ялъа ферме йоаькхда шурен доькрашца Іаьнга Іаьхтентгга. Иштта, 1 декабре ферме 953 килограмм шура ньякха хиннаьне 16 декабре 1094 килограмм ньякхаьй. Цунца цІьаьне ваьклуьн латт шу ІаьаьнаьЙ а. 1 декабре 3,3 процент хиннаьне 16 декабре 3,6 процент-яр аз.

Фуд баьььн?

ПІаьн 600 тонн йолча хьайбаьнна Іа даккхийтара 2275 тонн-мара йоІ еннаьн фермина уьхх шера, хІаьта сийлос ешаь 3000 тонн йолча — 2100 тонн, ца — 600 тонн, хьажІийІа гІеаьрдамаш — 300 тонн, сенаж 500 тонн-езача-ньхь килограмм еннаьн. ХІаьта из доакъар Іа даккхийтара — ворхІдаьнна кхета я деш хьайбаш чусонадаьна хьалхарга деношка рационагІа йоагІа ши килограмма ньа мотта 12 килограмм ца, 18 килограмм сийлос тІа йоаьр. Цунца ньхьа лохьлаьр доахаьна ІУ шура, цун хьонна.

—Шин-ялъ кІара хьайбар оаха ун шиттта. ДаьІеаьнка мошц доакъар даа Іемача хьайбаьна хьалха дунхІ бесам болаш даьнар ча а сийлос а, — йоаХ ферме зоотехник Измайлов Мовладиг. — Цхьабакьйла Іара да ме доаьна дикагІа дуар. ХІаьта шура а тІаьхкета йоІаьлар. Цхьабакьйла шурий хьоаьнан лохь яр. Из хоаьуш лакъьлар рационага хьежжа дийнахьеи бусн хІара Іатта 18 килограмм сийлос, ши килограмм йоІ, хІара Іетта ньаьнна ньдоаьрамм хьоачаьрдинан концентрированин доакъар тІа ча кийчьаь нуж, 0,5 килограмм баьнна витаминан цьаьр тоІ 10 килограмм ца еаьн доаьлаьн.

ХІаьта рационага хьежжа хьоаб хьайбаьн. Доахаьна мегеча Іеснгаштта а ду йоІ. ХІаьта ца лаьрхІаьч гучалоаьл хІара ферме йисача аьлах хьайбаьнна рационагІа йоаьбаьн хуьле, ялъ-ваьрь бутт чакхйоаьлаьн цІьа килограмм ксергІоаьнцІга.

— Йоа хьоачаьчна доакъар кийчьаьча цехе концентрированин доакъар тохаьн Іанарадаьр хІаьа а деш ца тергІа сесдІа йоаХ Измайлов Мовладиг.

Доахана ду шура йоа ва ялийта мег ньа метгеп иштта кийчьаьь ши тоаьаьн хиннаьн, хьалбаьнна шурий хьоаьнан ялъ лохь яр. Хьоаьуш лакъьлар. Иштта, силос 4500 тонн езаьнг хиннаьча — 1760 тонн, йоІ 700 тонн хьаьа еаьча — 560 тонн-мара Іалаштьвеаьн.

ШоллаГІа отделене ферс-м доакъар кийчьу цех а йолаьн йоІ хьоачаьчна цун метта кийчьаь ча тела торо яр хьайбаьнна. ХІаьта цу тайпара ваьг йоаьача цхьаьаьІа ферма болхлоша фу дерДа-хьоГІ йоІ хьоачаьчна? ХІаьнз нуьнна дика баьнна бол ферма кулгаьдоІ.

Уьхх бетта хьалтарча деношка йоаькхаьн хиннаьча дуьйна ГІа я ХІаьн ферме йоаькхда шура. Иштта, 1 декабре 858 килограмм ньякха хиннаьне 16 декабре 935 килограмм-ньякхар. Цхьабакьйла шурий хьоаьнан дика лохьленнай. Масала.

1 декабре шурий хьоаьнан юкъера лаьрхІаьча 3,6 процент яр, хІаьта хІанз — 3,4 процент.

Дика болх бу доькрашца а бежа Іуша а. Шера ІаьнагІа 1930 килограмм якха еаьча цхьаьйта бетта 2002 килограмм шура ньякхай хІара хоозбаьчи Іаттагара.

Социалистически ялъ хьалха я районе неттгг республике а цІа хеза доькрашца Бердар Анна. Дукха ха я ю шура якхара ухх шера ше тІаьйта декхар хоозчашдь. Иштта дІаьхьхаьшІ гойташ хьаьжет доькрашца Хамурзаева Ирабус, Зармаева Хьаьас, Макаева Зарас.

Красцн уголок ненагІа хьалтеха я доькрашца хІара дийнахьа я бетта а йоаькхха шура дІаьзьо графикаш. Бетта мел шура ньякхай хьаьоьхча графикеш тІа октябрь бетта ньякхар мара сеГІалгьньххаьц. ХІаьта хІара дийнахьа йоаькхха дІаьлъеча графика тІа цьаькхха тайпара йоаьуе ца.

— Фу бахьан долаш ийсдеиннад уж хоачамбоацарашт? Спецбаьрхьаьш деннадаш, ваьш деннаьш ма бий боахлой? — ььина хаттар ду оаха ферма кулгаьлоцца.

— Дика хьетаду оаха. Хьайбаш ледадарагга салаГІара поещеин ца хилча йиш ец. Цьаьбакьйла фу дерДа хоош дац. Города гарга я, кастта дІейоаккхаргьа ер фермя яхьаь, дукха хе я ухаьаа херда гІишлоьш ца іца ю. ХІаьта хьаьна помещенеш хаст-кастте йохаьш хадаьнна тоаеш латт. Из бахьан долаш цхьаьйаш ледадерштта салаГІара лаьрхІа цІа вІаштІехьаьккха йиш болаш дац ттх, — йоаХ Идрисов Тагас.—Хьаьта спецбаьрхьаьш уьна деношка дІаьлурдеа оаха.

Харг ва Идрисов. Ферма мехта дІаьаьхха лерГІаьш хилча, из бахьан долаш дерда гІишлоьш ца іца ец хилча йоаькхе торокет пайда йиш бац бенар ферма кулгаьлхоца. ХІаьнз кресин уголок чуйола помещенеш хьаьбаьш ледадерштта салаГІара хилча вІаштІехьаьккха йиш болаш я. Эшар фуд — бесам.

Фермера дІаьдолаьн, лаборатореча хьаьлхаьнна айььна ніе баьрхха ГІадахар тхо. Из хьаьн сийна айийй хоош дацар.

Лоаьца аьча хьаьлхаьнна гаьта дежаьрашт хоачамбоацарашт хоор, моегар деи боах бу совхоз хьаьбаьн ледадерашца. Цьаьбакьйла, пар балха хьаьлаш, салоІІара вІаштІехьаьккхара кІезнга хІара ду совхозан фермий я кулгаьлоцца. Хоачамбоацарашт доаьнцца хьаьнга. ДІадаха хьажа беза.

«Сердало» газета рейдовий бригада: Н. ЛЮТЕРОВ — Гудермесскин районе мерта боахама продукци кийчьаьчьа дикалга хьожачен наччахьалхен инспекце инспектор; Б. ВИСИТАЕВ —ВЛКСМ Гудермесскин горкома инструктор; М. ХАМАТХАНОВ—тха сценкор.

НОВГОРОДСКІЙ ОБЛАСТЬ. Соколовский межрайонный лесосеменной станции К-б сортах дола сеннсиционин фу кийлаь ььинай. Шо гІулаьх ден дола боахамаш фуца Іалашцен я станцин лоаГІуенца ньаьна сортеш нерачча, дукхагІа зоомоьстгн ненесьаьнна, боаьнна, Іобинна чІоаГІаьгІа а комбайнаш ньаьна витаГІа а боачушка берриГІа хьаьр дуьйа. Цуа совГІа К-б белгалбеаьлин ба ььиосоомаш дикагІа хьуьнаьн хиларца а.

СУРТА ТІА: станцин боакхаГІа йоаь агроном В. Иванова боаьнна ььиосоомаш дІадахьийта кийдаь фу нел дика да хьожаьн дуьйа.

А. ОВЧИННИКОВА сурт, ТАСС фотохроника.

БІаьстенга мишта кийчлу

ТОРОНЕХ ПАЙДА ЭЦ

Уьхх шера Іалаьна хьаьаьн вІаьрхонна аьттуьн болаш ца хиларах ялат чудерадар тІехьаьлаьрга торахьа ялат дІадуьнна а эяьа лаьтта дехар а тІехьаьлаьр.

ТІа совхозе ялан ледадерашца кхи а дукхагІа ялат дикка лаьрхІаь аьслагІа пятилетка чакхйоаьлаьна шера. ХІаьта уж толаьна хочачаьнара тешшинг болх берГІоьна техника хила еза. Цу ГІулаьхи дерриГІа нисаьн оарнеГІаььхьа тта механизаторашца.

Цар дерриГІа болх хІаьна ваьстерсойтоьла бе. ХІарадар дера санна ший - машина гонаьхь хьуьз. Лерг дилле моторАГІа ладуьгІ, кун «аьзьа» мотгг малагІа я ььоь, дукхагІа лаьхьаьчуьнна уьзнинна хьоь.

Механизаторашта машина хана кийча ва массанаьла дІаьхочча электрогазосварщик Айдамиров Абу-Супьян. Цо-ьий ший дечалера гІулаьх хьаьхьхар гурахьа ялат чуьнгий а. МассайІта машина болх бен йолча дагдоьвоьцаш массаГІа хуьл: мотовила хьаьжих, комбайна церг ваглу. Сваруьца кулг эшаш дукха мотгтгаш кийсдоьр.

Чоьлхаьнен чІоаГІа бехкхтахамен ба токарин цехера болх. ХІана аьча, трактораьца эшаЧа оаттаьлех дукхагІъраьш «Сельхозтехникаьн» объединене йоаьцш тхоьй мастерске ььае еаьш хуьл тхо. Лаьхха говзна йолаш токарашхьарах дика вІаштІехьаьла тІа эшаш йола оаттаьл кийчье е хьаьварьраьш ихаметтаьотае.

Токарин комсомольскин Абубакаров Шарпудин Дилаев Сайд-Салахьн хьона баьле а Іаьлаьете ьаька ваетаьн ба шоьй балаьх.

ХІаьн, дукхагІа йола говзна техника бІььстенга кийчьеча хІна, хьаьста-дукхи йоьх ба тоьлаьй: ХІарадар мехстехкхаьза воаГІа уж болча кердаь оаттаьл хьаьн е ихаметтаьотаьр дехаь. Из мел чоьлаьне ьаьс а варет-ььаьхьа а бІуьхьоьаьйь, ььаьвьаьнна.

Исмаилов Мазьмада трактор нуьоьлаьйр сценцене муьта ваьа беха. Цієна бар тха мастерской баьнер е «Сельхозтехникера» ььибе а баьйр. Машина тоне сеаьн ер. ХІамах сокьуьнь комсомольскин хьаььарбар ихаметтаьотабе лаьрхІар. Шоьнан ьоьеена оаГІуьн хаьаьа из оаГІуьн ьоьейаьчоьх кир дьаьхьа ца ьоьтаьн ьІаьлеттар. Пикки хетаьа мотгтта сварка а ьа ьокарин станока тІа оаьрбеь. Іаьоттабар вал. ЧІоаьшца хана тоаь арапьар трактор. Юьа а ухьаьа цІьар сварщика Айдамиров Абу-Супьяна кулг.

ДуьхкаГІа дале а цььа-ьин шу мара дакьхьа. Іаьодера арапьшна МТЗ-50 ьхача трактора тІехьшьаьнга моста сентлитий соьно.

Сиха ьоалу ца. ХІаьта боахаьшка а «Сельхозтехника» объединене а массаьза хилаь из ьІоаьнга эшаш а хоаттаьн а йола оаттаьл. Дукха уьйа йир оаха из оаттаьл тхоьй мастерске ььае е ихаметтаьотае ГІеттаьн. Юьхььаьна даьр ььтуьр боацаьн ийсдеаьр. Оттаьнн ятулка ДІачуьхьхьаГІоьшаьн ЛюстоЙ сов та ьа ДоалийтаьнІ ььаьрца ььа а ях оттаььаьр. Из дукха ледаьлаьр. ТІаьхха мишта худ хьажа кІаьчча тейаьра йир.

Соана хьатІайоьалаьчна шестерня чуьра че токарин стаьнокашца шььоьнен хьаьийцаьр. Цуа тІеььаьГІа борна втулка хьа а ях шестерня ДІастаьт дІаьстортра ІаьмнгІа бурттиьнан ютаьн низзаеІа чуТІаьр. ХІаьта ма чуьра ДІаьььеьхьар чуоьнна ГІаьнга низзаеІа дарриГІаььхьа тта механизаторашца.

ЦІер дерриГІа болх хІаьна ваьстерсойтоьла бе. ХІарадар дера санна ший - машина гонаьхь хьуьз. Лерг дилле моторАГІа ладуьгІ, кун «аьзьа» мотгг малагІа я ььоь, дукхагІа лаьхьаьчуьнна уьзнинна хьоь.

Иштта лаьхха говзна йолча ремонтинкашца, шиГІ техникаьз дог даьдан механизаторашца кхьаьгарах уьх-шера кхаьшкарча балхашца юхатеха тІехьаьГІо ремонт е доладенадаьле тта эшаш йола ехьаьнг йиштГІе ваартаьне техникина ремонт яра ПІаьн кхочаьнаьс. Иштта трактор контрольин механика Мунцев Саире токхан бен мастерскера арапьлаьтІа.

ХІаьна ела мастерской чуьоьлаьнь 15 трактор лаТТ. Уьх хьатІаьоьлаьГІа шера цььоьлаьГІа кварТала чотах хуьгІаь. Шарен цььнрашн капитальна ремонте е сеаьн я.

Гурахьа ялат чуьнга доаьлаьне ка бола ялат а ьхьаьн йІоьо а ьхьоьха комбайнаш дІаьна ца ХІаьтІаьнай. Чарцаш тхо карийоьнна ніІа ІІомаш оттаьн, кІир теха я. Машина ьхьаьхьлаьчу муьхьхьоьча уьзнаьна дІаьтта ьхьеьхаь.

ХІара ушетка сеньцьаьрна инвентаря ремонт еш ба сеьсарна.

1975 шера ьхьаьна дерДолча балхашца юртбоьаьна техника ший хьанаььеьр тІехьаькен кийчьара Шелковской районе колхозей, совхозей, «Сельхозтехника» объединена механизаторашца, инженерно-техническин болхашца дІейоьаьнь ницнатІаьна ХІаьт а ДІаьна шера социалистически ялъ йоаьржаьнь, ХІаьнгІаьна механизаторашца лоШ деаьнад, техникин юртбоьаьна инвентаря ремонт ела ХІаьна хьаьта чаьхдаькхьа.

Из бехкхтахамера ГІулаьх толаьна хочачаьнне тха торонаьн я.

Я. ТАРАМОВ,
Шаьхьинин районе «Автурьинский» совхоза механически мастерской заведующий.

ХІАМА ХЬАКХОЛЛАРА ЮСТАРДАХА ДЕЗА

Тамашийна сиха дІайоьа ха. Каневски районе Ново-Мински станицерча колхоза председателлаьа Переверзев Иван Николаевич ваха дукха ха йоаьцаш саина хеталу. ЛаьрхІаьне — М шу хилар.

Кирова цІеарІа ер йоькха колхоз я — 19 эзар гектар да дерриГІа лаьтта. Аьтта аьа цу боахама доал де. Бакъда, хІаьта а председателе вІаштІехьдьиьна ираьлене, коммунистий, колхоза актива новкъостаьца дукан бокхха пайда луш бола, Краснодарски крае хьалха аьтта боахам бе. Колхозе 375 трактор, комбайн, автомашин я. Фермашца — 7600 бежин, 18 эзар гарта ньахкарг я. Уьх шера боахамо паччахьалхенна дегхаьл 19000 тонн ялат, дукхха мекара сеаьн, гидуарг-ин, фуна лаьрхІа хьажжІаьн. дукх. Колхозе хІара гектаро юкъера лаьрхІаьча 100 сома йолаьуьн ер. Колхозе хІара шера боахам пайда хаддаьнна 8,6—9 миллион сома тІа лаТТ.

Дукхха пайда ььатІаьоаГІаьн хиларо торо хуьнгІг юртаьца ньаьа культурно-бытовой хьаьштаьн ихочачаьнара дукхагІа ачча дІадахийта. ХІаьа шера гІиргсьн хьаьдаьра миллион сом дІадохийт.

ТІехььаьча хьаьн Ново-Мински станице культура Дворец, колхозхоштен специалистштеш чуьс хІаьнарча тайпара ІІеноьн, юкьерчен музыкальнин ансамблаьнта лаьрхІа здаьнн, больнично-поликлиникеста объединенин, плавательен бассейн а болча спорта Дворец хьаьльаьй. 50 километр ваьхьаьнен тротуарашнен асфальт йийсий.

Колхозе болх бен 50 юртта болхаьнна специалистаьн ва, колхозе чотах институтаьнен техникумашкен дешнат 60 сет ва. Цудухьа тамаш я ши школа чакхьаьккха кагиорой шоай хьаьй ньаьта болх бе сонтен хилар.

Колхозо доахаьн чоьнеч доькха дикка доал председателе, Ленинен Октябрьскин Революцин ордений кавалера, экономически Іаьнгий кандидата агроном И. Н. Переверзева.

СУРТАШ ТІА: Кирова цІеарІа колхозе председателе И. Н. Переверзев. ДоахаьнгІ станица паркс.

Э. БРЮХАНЕНКОВ, Е. ШУЛЕПОВЕН сурташ. ТАСС фотохроника.

ТХЬАМКА—ПАЙДАНЕ КУЛЬТУРА

Дика Іомаьй Велешски районе Ленина цІеарІа колхозе хьаьхьаГамхоца тхьамка хьедара говзал. Боккха пайда бу боахама ку техникечи культуро. Из бахьан долаш шерагара шерга шерда колхозе тхьамкер ца дІадуьх кхаьл, хІара шера дІа ала хьумкьом чуьнг.

Иштта, ийсдаьГІа ньтилетка уьх дьІаьГІа, хьоастамбеча шера 40 гектара тІа кхоьрадар тхьамка. Хьаьн ледадерашца хьинаре бьаьча бахьо дика толам бакхийтар, Паччахьалхенна из культура йохьара шера ІаьнгІбоахама план хьоачаьнчьо дукха ха я. ХІанз паччахьалхенна дожар планал говГІа да. Уьх шера план 40 тонн йолча юкъера лаьрхІаьх 60 тонн тхьамца дохка дерхІ Ленина цІеарІа колхозо хьаьн ледадерашца.

План 10 центнер йолча колхозе хІара гектаро тІара 12 центнер тхьамка доаькхъ. Цхьабакьйла цхьаьоаГІа тхьаьхьаГІа-тхьаьнна ледадерашца. Масаьа, Алиева Зайнаьна кулгаьдеча звенос хІара гектара тІара 15 центнер тхьамка йоькъьенна лорд чуьра, хІаьта аьеньвойле ца 0,5 гектара тІара шин тонн чуьйаьр. Цу ГІулаьхо торо хьлийтар тхьамка хьедара пхе шера плане диъ шера хьоачаьнчьо.

Дог ІІоздоьхьаьн да сий долча хьаьлаьчьхоца Хасарбиева Белетгис, Кукуева Хаваттас, Вагапова Табарьаес дьаьа толамаш я. Тхьамка хьедара уьх шера плана юкъера лаьрхІаьнна 180 — 200 процент хьоачаьнчьий парех хІарадер.

Дьаьчх хьоачамбаь. Іе даГа баьн колхозхоЙ. Керда декхарах уьттадау цар шоаьнта хьаьлхьшка. ТІадоагІаьча шера 50 гектара тІа тхьамка дІедар лерхІ цар.

Дика хьуьжьам хьебара ІІаьнга а лерш болаьн, ба уж-ЛаьрхІа віачаГІьеьдача механизаторашна отрядо хІара дийнахьа юкъера лаьрхІаьна 30—40 тонн органически удобрени юьл ІІаьнга цІера тхьамка дІадуьрдолча кхаьнка. ХІанзле дукха хІара да ваьнаьн ши эзар тонн органически удобрени йийлаьй дар кхаьнка.

Из болх бен хьаьстта-хьаьнаре кхаьчьег механизаторашна Пашаев Бека, Гайрбеков Хьасана, Хаьашев Сайд-Мохьмада, Дийнахьара балха дорме юкъера лаьрхІаьча 130—140 процент хоачаьнчьо парех хІаьане.

ХІанз тхьамка рассада кхеара паринкаьш кийчьеьн ба колхозхоЙ.

Дика хьоькхаьш гойтаьн кхаьчьег колхозна техника тоьеен боахама механизаторашца а. Техникц тоьара уьх шерара ІаьнгІаГІа квартала ІІаьнга хьаьна хьаьхьа хоачаьчьа я ца. ХІанз ІІаьнгІа шера цІьоьлаьГІа квартала чотах болх бен ба уж.

В. МАТИЕВ.

«СЕРДАЛО»
3-ча оаьл. 24 декабрь, 1974 шу.

«Арктика» форда тІа даьннад

ЛЕНИНГРАД. Балтийски заводе хьалда «Арктика» яха вторнин ледокол болх яшита бу хьажа форда тІа даьккхад. Кемаш хьадара даькъе Інгманен техникан карагІдыьлна эттара кердагІа дар юкъедоладеш хьадаь да керда атомоход. Из хьадеча болтийцанта новкъостал даьд мехка йаь совгІа йолча предприяеташкарна Інлмахоша, инженераша, болхлоша. Из доккха, иза болаьна кема чоалхначча техникана, автоматикаца Іалашдаьд цар. Центральни отсеке иттт этаже йола ца миссел лаьхьча брэнированни «сейфа чу»—оттаьдлатт атомин реактор.

Советски ша этІабеча флота флагмана ше болх бе доладелча кьидбаседкъарна форда нах ьхьашка Іолла дІаьхьулларгьа транспортин кемАй харавашаш, кьилбаседеш шорадешкІахьара навигаци йІаьхьергьа.

СУРТАШ ТІА: «Арктика» яхача атомохода капитан Юрий Сергеевич Кучиев. Балтийски заводе болхлоша кема хьадеш хиша ха дага лоаьцаш совгІата еннай цунна тІатулда каска. Лохехьа — «Арктика» яхача атомохода ходовой рубка ч.у.

С. СМОЛЬСКЕ сурт.
ТАСС фотохроника.

ДИКАДАРАШТА ХЕТАДАЬ ВАХАР

Ткъеста шу даьннача хана Кубански медиститута студент вар Белгородера Александровский Федя. Дийша ваьчча іІамагІнова «воинлор» яха звани елар цунна. 77-ча кавалерийски полке ГІулаьх деш вар из. Эскаре ГІулаьх даьлІаьвеча Симферополе болх бир ю.

1941 шера августе 51-ча армеЧ госпиталь начальник хул Александровский Федор Яковлевичах. ТІема наькъаша духха дІа.юха кхийлаш ю.

Госпиталаш! Ма дика йовз уж ТІема ветеринашта. ХІаьна а нуи дагардоалаш даьд лорийн медицинский йІажарийн «ІІаьда» хулгаш, Цар халача хьалашка фронта довзошашта юхье палаткаш Іо а йогІаш ваьргхьиьра дог урвоттаьдеш операцеш еш юха а фашисташ таІаьзар дара салтий мугІараша коьъеухйтар чованш хиннирарш.

Цу гайлларча госпиталашка чакхбаьлар Федор Яковлевича дерригача тІема 4 шера хала, баьхьа сийдола боенни доре болх.

Дагаух юв. Алексапольска ца ше Кьилбаседа - Кавказски фронта сортировочни госпитална начальник волаш ІаьнХа войсашн. ТІом чакхбоаллинн из бІаргаго йнш ер город Кутаиса, Серноводска, хІаьта хІаьнХ Гроэнерга гочитаьлинна.

Даьхен тІема нивалиллий госпиталь. Зі ну хьалха сашта ше ГІулаьгІайчеера бьаька ца Іеш Дагестанера, Кьилбаседа хІинрийчера, Черсий - Балкхарийера, экономически хьал метта ца доагІе, банковски секторан ГІулаьхьан деча сферанен ер хурда аьнна.

Х. ГАРСКЕ текст.
Н. БОРЩЕВСКЕ сурт.

УНАХЦІЕНОН ГІУЛАКХАШ ДАРА АВТОМАТИЗАЦИ ЕШ ЛАТТ

14 ноябре деза 15 ноябрга кхачалларг «ЭВМ база тІа йоьда медицинскийн информационн системаш» яхача проблемаш советсо - американски цІьана ях симпозиум хІинр Москве. СССР унахцІено лорарера Министерстера рамкашка вІашТІехЬьаьккхьа ер симпозиум.

АПН-о дехаьрх, симпозиумне йийцача проблемеш ауе (ЭВМ чІемеш долча мехкашка медицинскийн техника дегІаьхьуллара йолча координационни центра кулгалдоьчо, медицинскийн техника Ерригсоюзнийн Іилмам-тохкамен испытанеш ечси института директора Утямишев Рустама.

— ЭВМ-ах биьзза пийла экцарГІоьла медицинскийн информационни система хьаьхьоллар—вай заман медицина керттера достамех цаІ. Цу даькъе вай мехка разработкаш гаьг соцИалистически содружества мехкашка хьаьча электронни вычислительни машинаЙ Единни системах пайда эцара ларда тІа вІашТІехЬьаьккхьа. Кьиьста терко ю шийна чу поликлиника йола дуккхача профила типовой больница медицинскийн информационни системеш хоьдлин болча лазара тайнах бахача наха массови обследованин ергйола системеш ІаьхьхоллараГ.

Вайнича хьаьлЬ латтаьна йоьккийчу дарбан ГІурежденеш ГІулаьхьан делта Іалаш а деш 600, 1000, 3000 маьнга чулатта дуккхача профилех йола типовой больницашн.

Вай заман йоьккха больница, поликлиника; санаторий —йоьккха производственни предприятена нийсбала йнш йола чоалхане баахам. Цу чоалханача ХІаман ерригача отделаша лерТІа болх белга вІашТІехьаьккхара медицинскийн автоматизированни системаш эш.

Хургйолча автоматизированни больницана лаьрхІа хІаьнзле подсистемаш ІаьхьхоллаШ латт: Белгталарча лазара формализованни историйн банкъ, «Палатни отделенеш», «Поликлиника терапия палаташ», «Операцеш ю блок», «Функциональни диагностика отделенеш». ЙИТТА КЪЫЙРАШ. Поликлиника чуйолча больнице медицинскийн техникаш пайда эцара учетн автоматизацина, кадрай учет, материально - техникийн Іалапо, бухгалтерн — ихьан дешаца аьлча, управленеца юьзаеина ерриГа службаш хургьа цу системана чуйоаГІаш.

Профилактика — вай мехка унахцІено лорарера керттера принцип. Цун торонаш. ТІехьарча хана сиха лаьхьлар медицине вычислительни техника балха юьхьаьрх. ЭВМ-база тІа дуккхача профилах йолча типовой больницашкан типовой профилактически центраш хьаь йиш я хІаьна.

Лазара хоьдам болча тайпан ех бахача наха обследованн ергйола информационни система рамкашка кардиологическийн онкологическийн лазарашта обследованн яра системаш вІашТІехЬоаХаш, типовой областной флюрографически центрн кхьйола системаш ІаьхьхоллаГ. Уж медицински практике юкъеьхьаро торо лургьа лазарашта профилактика яра лекхарашн знаней техническийн оборудованийн кердача боарам тІа кхочашде.

Чакхъьхьнача сиьвозиуме советскийн американскийн специалисташ дуккхаГІа терко еш дар, пациентех йолча даннеЙ «банкашн» оала информационни системаш вІашТІехьЬхаьр, ну даннеШта обработкеца яреш уж ІаьнЬ ІаьчачІийтарен деташ, американскийн ІилмахошА ТВМ/370 яхача системо болх бара белгалоаьш. Кьаьста чІоаГІа терхам ІаьоЬаш ер хІаьна болх бен йола дуккха тайна больнични системаш: психиатрически больницай группана ГІулаьх дечА, бахача наха профилактически обследованн ева, ийтта кхыча системашта описани яра хетаьь докладаш.

(АПН),

Туристий наькъашка

Вай республика кхаььгаГІаьхой вахара тІехь-тІехьаГІа шеарагІа ьхьейоаГІа туризм. ХІаьна, советски халхЬо СийлахЬ-боккхача Даьхен тІем тІа котало йьккха 30 шу дездара кийчо еча хана, ХохчІаГІаЙчуХь кхьаьстта дуХха ба шоаш салоІача хана тІема сийлен моттигашка хьажа ловраш.

ДуХха ха йоаЬаш арГІанарча туристически цІермашинаца Грозный — Волгоград — Астрахань — Грозный маршрутах экскурсе баха хилар вай республикера 400 совгІа кхььеГамхой. Царна юкъе бар болхлой, ГІулаьхьера наьх, хьехархой, лорашш, юртбоьхарна болхдой.

Волгограде пхе сахьата исторически моттигашка хьожаш хилар вай мехкахой. Уж хилар Сийлахь-боккхача Даьхен тІем тІа майра латаш шоай синоШ дІаденнаьча советски тІемахой пантитикаш долча, Мамаев боарза тІа, музеашка, кхьча лоарХІамеча моттигашка. ХохчІаГІаЙчен кхьаьгаГІамлоца ниэаш дехкар вай мехкахочо, Советски Союза Турпала Нурадилов Хапишийна йиллача мемориальни Іоаькъа тІа.

ШІаБоагІаш туристаш хилар Астраханерча исторически моттигашка хьожаш. Кхьаьстта чІоаГІа даР терхам тІаоЬаш яр Астрахански Кремль а, кердарча кинотеатра вестибюле - боккхача кІзаГа купола кІІаЬ яГІа тропически моттигашкара пальмаш фикусаш.

ДуХха кердагІар довзаш, экскурси вІашТІехЬьаьккхарашта туристаш бархал оаЬлаш чаххбаьлар из пайдане шиьЬ.

Я. БУБНЕНКО,
тха штате воаца корреспондент.

Редактор Т. А. ТЕБОЕВ.

ДОАЬЗОЛ ДЕХЬАРА

Сингапурски калейдоскоп

АВТОМОБИЛАЦА СИНГАПУРЕРА МАЛАЙЗЕ КХАЧЧАЦЦА

Вай бІашерен ткъоалагІча шерашка Джохор яхача полна тІа оттаьйна километровн дамбас Малайзеца Сингапур вІашатІехар, тІеъьагІа ГІайре я аьнна ала йиш йолаш хиланзар тІехЬьарьяр. Шиш мехка юкъера бувзамаш ЧІоаГІ ме ду цу дамба тІа ГІолла дуккагІа ях а транспорт а дІа-ьха аьа яьлар. Сингапурера промышленни товараш дІаух, дІаьта пролина дехьа уллача Джохор-Бару яхача городера дегІаухаш латтача сингапурски промышленнеста лаьрхІа белаа тІайола машинаш хьаьх. Туристаш, хьоаьлаГІа болха гаргара нах. Сингапуре ух болх лехаш, ХІара дийнаьха 14 эзар машин дехьа а сехьа а йолаш цаГа ГІолла. Экономисташ дьхьІачоХ, кхы ткъо шу даьлча шозза дуХгаГІа дургьа шу тІа ГІолла тІехЬьоьла транспорт а нах а. ЦІьаьбаьхьа, хІаьна а ГІехь дуХха йийсу ,ну дамба тІа дІаТІаоалача легковойн грузовойн автомашинай йІаьхьа очередаш. Фу дергда дІаьхо?

Шинна а наччаХьалхенО из дамба мерЬе лаьрхІаГ. ДерригА балхаш чакхдаьХа даьннаЧул тІехьагІа (1976 шу юкъеХьалха чакхдоаЬа мег уж) цун шорал хІаьнз йолаш йолча 9 метрагара 25-га дІаьхоачарьяь. Ядх мугІарах дІа-ьха ухарГьа транспорт.

●

«ЛЬТТУВ БОАЛАШ ЭКСПОРТ ЯРАХ» ЛУШ ДОЛА СОВГІАТ

Сингапур перевалочни база хиннА, торговаЬ еча юкъеЛаттарр хІинна зама дІаяьшнай. Укказа хІаьнз кемаш, мехкдьттахьимической хІаьйолен оборудованрхьаьо. ЦІьаьбаьхьа моттигера рынок ІаьлЬмате готтІиГа я, из бахьан ХьахиннаЙ экспорта, керда рынкаш ляхара проблема. Шу шу хьалха кхьметтеЬа экспорта товараш доаттадергда, е довргда» яха доэуНг хьалхашка оттадир правительстае.

«ЛЬю-найшн» яхача газето беча хоамах, укх гаргГарча хаьна хьоачашъеш хургьа «льттув боалаш экспорт ярах» совгІат дЛаярах йола положени. Из вІашТІехьаьккхара болх чакхбаьккха йоалаш латт лЬрхІа йола комитет. Из совгІат хьождеча, хана терКалдергда экспорта дуХхаГІа из малагІГа рынке яхаЙ, цунах ЬьаболаН пайда, кьаьстта «ХаЛаЧа» рынке «чакхьЬла» цун ниэ дІаьклачар, ийтта кхьдаРаш.

●

КРИЗИСА ТАЛГІЕНАШ

«Іалаьмате чІоаГІа хала а хеташ хоам бу оаха шуга, дуНен тІа хІаьнз экономически хьал во оттар баьхьа долаш, боаЬдхой кІеЬнгбе безача тхоаш оттаЬ хилярах. «Техас инструмент» яхача компане ошо болх бергбаш, укх хана дена. «Эзар гаргГа болча сингапурщанна из тайна ю» кхьаьш кхььчар цу фирма даььькара. «Техас» инструмент» яхача компанегара из масал хьанйцар кхьча мехкашкарча капитала электронни промышленноста предприятеша, эттара хьалха американски яраша а эцаш. Бохьлой кІезнгбара компани дІаьлаьлар транспорте, коммерчески секторе. Капиталистически дуЬен тІа дІайолаьннача инфляце, экономически депрессе, эттара чІоаГІаГІа наьх хоатташ долча товарашта маьхьаш тІатохара талгІенаш. Сингапур а ХьаГІатехар. Масала, хьаьмаН валовни продукт дегІаьхар 1973 шера хьалхарча ях шера сохьарча ну ханаца нийсдича, шозза «Кленгделарг шига.

Сингапурски балха нах ІаьнйберИй ассоциаце президента Уоллера дуХха ха йоаЬашан ньа, экономически хьал метта ца доагІе, банковски секторан ГІулаьхьан деча сферанен ер хурда аьнна.

●

МУССОНАШН «МОНЕКСИ»

Муссоний районашка докхий географически тохкамашдара Дуйен халхьашта юкъера программа кхоачашбе лаьрхІа хиларца дуХзаеина, экспертий совещаНи хилар Сингапуре. Из хьалхара совещаНи соаДка ка хилар Советски Союзе а. «Стрейте таймс» яхача газето хоам мабаЬрра, ІаьнзЬе 34 мехкО хьалхайта «Монекс» яха цІи болча ну Іилмам экспериментеЬ даькъа даца раьза шоаш хилар. Царна юкъе — Индиа, Японе, Австрали, Индонеси, Сингапур, Таиланд, ийтта кхидола мехкаш. Советски Союзоа США-ся тохкамашн дара Іилмам оборудованн ду. Эксперимене даькъа довнарРда кхаь спутникоь, лаьрхІа кийчьаьча «Іилмам» кемаша, вІи эзар совгІа волча Илманхочо.

«Монекса» лерхІар — мусоеий механизм, цун суХад Іомаяр, цун лаРда тІа Іалама иноза дуХьала кьоьсан доаттабара рекомендацеш оттаяр.

Ю. САВЕНКОВ,
АПН соб. корр.

Сингапур.

БАНГЛАДЕШ: КХО ШУ ДАЬННАЧУЛ ТІЕХЬАГІА

1971 шера 16 декабре Малхбоалаен Пакистане пакистански ТІема ЬІеВо-капитуляци ярах йолча акта, кулг ялаььуш ТІехьагІа чакхбаьлар шоай кортамукъьлле баьхьаН долаш бенгальски халкъо бьа тІом. КхьметтеЬа цу хана кхетадора ньаьча паччахьалккеНа хьалха латтарРша бокьонца йола кортамукъьлле яккаьлг кхы а дуХхачарщиеш — кра политически хьовсамаш доаттаделн тІаГертта кхьаьсеГа дезалта. ЮхььЬенца ньеЬ тІемо ІаьлаЬкоЬ. БолхаН - меттаоттаБрах, совгІа, оелан тІара ,ХувЬа, еаш , яр кхаьЬа тІехьаЬе а. Цудухьа лархІа йоаГІа, Бангладеш яхачЬ ЬалкЬе Республикеш хьаьЬаН пІей, котлоп Ла хинна дІаьстта 16 декабрь, кьелна, моналла, ІаьарарЬша, йоаьуь-ЬешР ,ца хІара ньовсам хьайкаЬаь хььЬхара ца а.

Халаьн тІаГертта болх бе безаШн дера ер тІехьЬара кхо шу Бангладеша. ПІаДеттаЛорн мыхаШ хьаЬен продуктаШтен дуХхаГІа наха хоаттаШ долча товараШтен, ІаьнЬ тІехь хьаЬе болх боаЬаш дуХха наХ ба. ДуХхЬача дьаьЬе средтаШн ГІедаЬн да товарца, дуХхаГІа йола-ресурсаШ ниэн боахам меттаоттабара балхаШта дІаьвхИтарца. дуЬзаеина да из. ЭтТа хьаЬ кхы а ХалаЬча доаЬкх ЧурЬа реакце ЛеЛадеча тиЙшача БалхаШа, мехка экономически диверсиЙн саботажИн вІашТІехЬоаЬ цо. Массехх районашка ХІаьнз а диталаш шоай ГІулаьхьаш законах йоаЬаца аьттехьарча партешен мооистешен. Муджибура Рахмана правительстве тІаГертта кьовсам доаттабу инфляцеца, кхачаН продуктаШн, наха дуХхаГІа ЯЦА товараШ тоъаШ ца хІаьрЬаца. Коррупци, спекуляцИн зуламашн ДелгеН ДІаДаккхара ЦенхьаЬгІта кьовсам доаттабу.

ІаЛьаМте ХалачЬ чоаХьаеЬрча хьаЬЦца тІаГертта кьаьхьГ Бангладеш правительстеан халкЬоН тІемо ЬохенЬ промышленность, юрта боькьм меттаоттабеш, мехка экономика, обеспечИце политически вахар керлача, прогрессивни ларда тІа оттаДеш. ПомешкашкА ЯЦА Лаьтта ХьаЬаькхара «ІаеРЬаЛЬ ЬоЬа аГрарИн ХувЦамИй программа ДІаьхьЙкаьЬ. ЭкономикЕ керттера поэиЦен бе еЛДаЙ паччахьалкЕен сектоРо, ЦуН ЛарДа тІа хьаЬЬ кЬамИн ДоарХІамеГа ЬоЬа- проблемеШн ЯДиОВИ хьаЬаЕ ЧоаХьаЬЬара ДоЬа ГІаЬаЬ ЬоЬаШ ДуХха наХ ба. ЛаьрхІа ЙоДача хана кхы а ЧІоаГІ а ЛурДа уж кІоарг а ЛурДа», — аьлар уХх ШерА БІаьстн Советски Союзе ше ВЕНА ВОЛАШ Бангладеш ХьаЬьЬа Республика премьер-министра шейха Муджибур Рахмана. «ОаХа доккХа БаркаЛ оаЬ Советски правительстБенен советски халкЬан кортамукъаЬ ЛЕН ХалкЬашта юкъе кЬонача паччахьалкхен сий лаккДаларо. Позитивни нейтралитет ЛелаЯра, тІема блокашца даькъа ЦА ЛаЬрхІа политико, кЬуДа — азиатски субконтинентера хьаЬ тоадара ГІулаяха шийара даькъа ЬаЬкьелаЬьаЬро кЬонача республико ДоаГІАН сий дЕЬкхЬА цИЙ. Цун, хоаДам БолаШ аЬЬча, тешаЛ деш да, дуЬен ХалкЬашта ТА юкъерча реакце зЬкулЛЕН тийша БаЬкаШ ЛеЛаЕЦИН а, ООН членаШ из ЙІЬаьаГІ. ДІаДЕХача шерашка ЬЬинаре даькъа ЛоаЦаШ хинЬей Бангладеш ДуХхаЧа азиатски дуЬен ХалкЬаШта юкъерчеН форумашка.

Маиар ЧоаГІБара, кхоХкАм сЕЕЦИЦИ ПОЛИТИЧЕСКИЙН ХАЛКЬАШТА ДУХЬА, ИМПОРЛАЬЦЕ ЦЕЧЕСКИЙ ПРЕССЕЕНЕН КЬЧЧА МЕХКИЙ ЧУРЧА ГІулаХьаШта юкъеЛелхарАН дуХьала ЦЕНхьаШта ХЬовсам доаттабу Бангладеш ЯХА ХаЬЬа Республика дуЬен ХЬАЛ А ЛОАН ЦУНА ПОВХЬОСТАЛ А ДУ СОЦИАЛИСТИЧЕСКИ СОДРУЖЕСТВА МЕХКАНА, ЭТТАРА ХЬАЬХА Советски Союзо а деш.

— «ВАй мехкаШта юкъе ДІаЬьа ГІУЛАКХАШ ЛЕЛАДЕЛГА ТОАЛМША ДЕГІАУХ, ІЛАХН ЙОДАЧА ХАНА КХЬ А ЧІОАГІ А ДУРГДА УЖ КІОАРГ А ДУРГДА», — аьлар УХХ ШЕРА БІАЬСТИ Советски Союзе ше ВЕНА ВОЛАШ Бангладеш ХьаЬьЬа Республика премьер-министра шейха Муджибур Рахмана. «ОаХа доккХа БаркаЛ оаЬ Советски правительстБенен советски халкЬан кортамукъаЬ ЛЕН ХалкЬашта юкъе кЬонача паччахьалкхен сий лаккДаларо. Позитивни нейтралитет ЛелаЯра, тІема блокашца даькъа ЦА ЛаЬрхІа политико, кЬуДа — азиатски субконтинентера хьаЬ тоадара ГІулаяха шийара даькъа ЬаЬкьелаЬьаЬро кЬонача республико ДоаГІАН сий дЕЬкхЬА цИЙ. Цун, хоаДам БолаШ аЬЬча, тешаЛ деш да, дуЬен ХалкЬашта ТА юкъерча реакце зЬкулЛЕН тийша БаЬкаШ ЛеЛаЕЦИН а, ООН членаШ из ЙІЬаьаГІ. ДІаДЕХача шерашка ЬЬинаре даькъа ЛоаЦаШ хинЬей Бангладеш ДуХхаЧа азиатски дуЬен ХалкЬашта юкъерчеН форумашка.

ДОТТАГІАЛА ТІЕХЬ ВІАШАГІКХЕТАР

Уж деношка Октябрьски районе ивоеенИй Шен шахматистаШ вІашаГІкхийтта хилар химикий культура Дворца шахматистий командаца. Цига счет 12:6 йолаш котбаьлар чинкашн. Шолй партеш дика ДоЬлийр кьонча шахматисташа В. Маслева, О. Сапрыкина, А. Ерошкина, А. Абрамичева, ийтта кхьчар.

Ши вІашаГІкхетар чакхдаьккхачу тІехьаГІа счет 14,5:13,5 йолаш котбаьлар Заводской районе команда.

Кердача шера цу тайпара доттаГІала вІашаГІкхетарашта ДІахо а чакхдаХа лаьрхІа къонаЬа шерашкА ТІехьаГІА.

В. ЖУК-ТРИПОЛИТОВ.

КЪОНАЧА ХЬАЖАРХОШТА

ДуХха ха йисаеш керда шу тІаккача а школашка Іан каникулаш ДІаДоалаЬа а. СалоІа ха берашта сакьерДамен паЬ ДанеН хилийтара хьаЬхьаЬьа ДоаЬхо ЯЙ республика театраша, концертни организацеш, кхьйолча культпросветучреждениеша. Сакьердаме спектакляш, ЦІьаьЬ шеЬ программаш кийтьЬЬЬЬ ЯР КЬОНАЧА ХЬОЖАРАШТА.

Ийтта, Х. Нуралиева ЦІерагІча Йохх . ГІаьГІаЬ паЧа ХьаЬЬкхеН театро берашта ГОЙТА КІИЙЬЬЬЬЬ ІАЛЬМАТЕ САКЬЕРДАМЕЧА ГУРЖИЙ ФЬАЬГАС ОТТАЬЬ «МАЙРА КЙКЬЛА» ЯХА СПЕКТАЬЬЬ. ИЗ ЬЬЬСА РЕЖИССЕРАЬ ЬЬЬЬЬЬ ЬЬЬЬЬ ЬЬЬЬЬЬ ЬЬЬЬЬЬ Ь